

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
TVARUMO APSKAITA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): prof.dr.Kristina Rudžionienė	Kauno fakultetas Socialinių mokslų ir taikomosios informatikos institutas
Kitas / a (-i):	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis studijų dalykas / Individualiųjų studijų dalykas

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Mišraus mokymosi	Pavasario semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	134	52	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Šiame dalyke studentai susipažins su tvarumo apskaita ir atskaitomybe, raida, reikšme, reguliavimu (standartų įvairove), analizuos tvarumo ataskaitas, mokysis parengti tvarumo ataskaitą, kaip apskaičiuoti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, atsižvelgiant į informaciją apie energijos ir vandens naudojimą, atliekas, medžiagų naudojimą, į orą, žemę ir vandenį išmetamus teršalus bei biologinę įvairovę. Studentai taip pat įgis įgūdžių, kad galėtų analizuoti organizacijos tvarumo rodiklius ir rekomenduoti, kaip organizacija galėtų pagerinti savo tvarumo rodiklius.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
3.2. Išmanys tvarumo apskaitos principus ir metodus, nefinansinės informacijos pateikimo formas ir būdus.	Paskaitos, diskusijos, savarankiškas darbas grupėje, atvejo analizė	Koliokviumas ir egzaminas (testai), savarankiško darbo grupėje pristatymai
3.4. Supras nefinansinės informacijos atskaitomybės poreikius, rengimo procesą, gebės organizuoti įmonės tvarumo atskaitomybei reikalingos informacijos rinkimo procesą, atsižvelgdamas į darnaus vystymosi tikslus ir standartus	Paskaitos, diskusijos, savarankiškas darbas grupėje, atvejo analizė	Koliokviumas ir egzaminas (testai), savarankiško darbo grupėje pristatymai
4.2. Gebės analizuoti, kritiškai vertinti įmonių tvarumo ataskaitas, savarankiškai spręsti informacijos atskleidimo problemas, taikant tvarumo ir apskaitos reglamentavimo žinias, pateikti ir įvertinti tyrimo rezultatus, formuluoti išvadas ir pasiūlymus.	Paskaitos, diskusijos, savarankiškas darbas grupėje, atvejo analizė	Koliokviumas ir egzaminas (testai), savarankiško darbo grupėje pristatymai

5.1. Gebės atpažinti, analizuoti ir spręsti įmonių tvarumo apskaitos ir atskaitomybės problemas, įvertindamas platesnį ekonominį ir socialinį kontekstą. 5.4. Gebės analizuoti, kritiškai vertinti įmonių tvarumo ataskaitas, savarankiškai spręsti informacijos atskleidimo problemas, pateikti tyrimo rezultatus, formuluoti išvadas, apibendrinimus, pasiūlymus.	Paskaitos, diskusijos, savarankiškas darbas grupėje, atvejo analizė	Koliokviumas ir egzaminas (testai), savarankiško darbo grupėje pristatymai
1.1. Geba efektyviai bendrauti, vartodamas lietuvišką ir tarptautinę tvarumo atskaitomybės terminiją. 1.2. Gebės efektyviai, konstruktyviai ir etiškai bendrauti ir dirbti komandoje. 2.1. Gebės savarankiškai mokytis ir planuoti mokymosi procesą 2.2. Gebės dirbti atsakingai, kruopščiai ir savarankiškai, prisiimti atsakomybę už savo darbo ir veiklos rezultatus.	Paskaitos, diskusijos, savarankiškas darbas grupėje, atvejo analizė	Koliokviumas ir egzaminas (testai), savarankiško darbo grupėje pristatymai

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminariai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
Dalyko pristatymas. Tvarumas ir darnus vystymasis: sampratos ir istorija.	2						2	4	
1.Tvarumo apskaita ir atskaitomybė: samprata, esmė ir raida. Teorinis pagrindimas.	2		2				4	8	Literatūros skaitymas: [1] 5 skyrius 83-101p. [4] 6 skyrius 265-308p.
2.Tvarumo apskaitos informacijos atskleidimas. Socialinės atsakomybės ataskaitos ir jų reikšmė įmonių finansiniams rezultatams	2		2				4	8	Atvejo analizė, savarankiškas darbas grupėje
3.Tvarumo atskaitomybės procesas. Tvarumo apskaitos reguliavimas. Tvarumo apskaitos standartai ir jų taikymas.	6		6				12	8	Literatūros skaitymas: [1] 6 skyrius 103-121p.; savarankiškas darbas grupėje
Koliokviumas			2				2	6	
4.Aplinkos tvarumo apskaita ir CO2 emisijų vertinimas. ŠESD matavimas ir ataskaitų teikimas.	4		4				8	8	Literatūros skaitymas: [1] 9 skyrius 167-190p.; atvejo analizė, savarankiškas darbas grupėje
5.Socialinės tvarumo apskaitos veiksmų įvertinimas (darbuotojai, bendruomenė, klientai).	2		2				4	8	Literatūros skaitymas: [1] 12 skyrius 237-258p.; atvejo analizė, savarankiškas darbas grupėje
6.Vandens apskaita.	2		2				4	8	Literatūros skaitymas: [1] 10 skyrius 192-212p.; atvejo analizė, savarankiškas darbas grupėje

Biologinės įvairovės apskaita ir ataskaitų teikimas	2		2				4	8	Literatūros skaitymas: [1] 11 skyrius 214-234p.; atvejo analizė, savarankiškas darbas grupėje
7.Ekomanipuliavimas. Tvarumo atskaitomybės užtikrinimas ir išorinė atskaitomybė	2		2				4	8	Literatūros skaitymas: [1] 2 skyrius 147-163p.; atvejo analizė https://www.vu.lt/naujie-nos/spectrum/straipsniai/kaip-atpazinti-imituojama-tvaruma
Konsultacijos		2					2		
Pasiruošimas egzaminui ir jo laikymas.		2					2	8	
Iš viso	24	4	24				52	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitym o laikas	Vertinimo kriterijai
Savarankiškas darbas (SD1)*	10 %	Nustatytu laiku	Tvarumo ataskaitos analizė. Atrinkti dvi ar tris konkuruojančias įmones ir palyginti jų tvarumo ataskaitas, nustatyti pranašumus ir trūkumus. Atsiskaitymas už savarankiškai atliktą studentų grupės (2 žmonės) darbą. Vertinami šie darbo aspektai: Pristatymas aiškus ir logiškas, tinkamai pristatyti pagrindiniai tyrimo rezultatai, išsamiai atskleista analizė (0,8-1 balo); Pristatyme atlikta neišsami analizė, pristatymas trumpas (0,3-0,7 balas); Pristatymo nėra arba jame analizė atlikta, bet nėra išsami (0-0,2 balo).
Savarankiškas darbas (SD2)*	20 %	Nustatytu laiku	Tvarumo apskaitos įvertinimas. Patikrinti, ar įmonės tvarumo apskaita atitinka tam tikrus standartus (pvz., GRI arba kitus). Jie turėtų nustatyti, kurie rodikliai yra privalomi, kaip jie pasikeitė per pastaruosius metus ir kokie veiksniai turėjo įtakos šiems pokyčiams, ir ar informacija tinkamai pristatoma. Atsiskaitymas už savarankiškai atliktą studentų grupės (2 žmonės) darbą. Vertinami šie darbo aspektai: Pristatymas aiškus ir logiškas, tinkamai pristatyti pagrindiniai tyrimo rezultatai, išsamiai atskleista analizė (0,8-1 balo); Pristatyme atlikta neišsami analizė, pristatymas trumpas (0,3-0,7 balas); Pristatymo nėra arba jame analizė atlikta, bet nėra išsami (0-0,2 balo).
Koliokviumas (K)	30 %	Nustatytu laiku	Testą sudaro 30 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo). Vertinama taip: 3: puikios žinios ir gebėjimai. Vertinimo lygmuo. 91–100 proc. teisingų atsakymų. 2,7: labai geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sintezės lygmuo. 81–90 proc. teisingų atsakymų. 2,4: geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Analizės lygmuo. 71–80 proc. teisingų atsakymų. 2,1: vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Taikymo lygmuo. 61–70 proc. teisingų atsakymų. 1,8: žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų. Žinių supratimo lygmuo. 51–60 proc. teisingų atsakymų. 1,5: žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. Daug klaidų. Žinių lygmuo. 41–50 proc. teisingų atsakymų. 0–1,2: netenkinami minimalūs reikalavimai. 0–40 proc. teisingų atsakymų.

Egzaminas (E)	40 %	Sesijos metu	Testą sudaro 30 atvirojo ir uždarojo tipo klausimų (skirtingo sunkumo, nuo supratimo iki vertinimo). Vertinama taip: 4: puikios žinios ir gebėjimai. Vertinimo lygmuo. 91–100 proc. teisingų atsakymų. 3,6: labai geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Sintezės lygmuo. 81–90 proc. teisingų atsakymų. 3,2: geros žinios ir gebėjimai, gali būti neesminių klaidų. Analizės lygmuo. 71–80 proc. teisingų atsakymų. 2,8: vidutinės žinios ir gebėjimai, yra klaidų. Taikymo lygmuo. 61–70 proc. teisingų atsakymų. 2,4: žinios ir gebėjimai nesiekia vidutinių, yra (esminių) klaidų. Žinių supratimo lygmuo. 51–60 proc. teisingų atsakymų. 2: žinios ir gebėjimai dar tenkina minimalius reikalavimus. Daug klaidų. Žinių lygmuo. 41–50 proc. teisingų atsakymų. 0–1,6: netenkinami minimalūs reikalavimai. 0–40 proc. teisingų atsakymų.
Galutinį įvertinimą sudaro visų įvertinimų suma, suapvalinta vadovaujantis matematinėmis taisyklėmis, apskaičiuota pagal formulę: Galutinis pažymys = SD1*0,1 + SD2*0,2 + K*0,3 + E*0,4; Koliokviumo ir savarankiškų darbų įvertinimai turi būti teigiami (lygūs arba viršyti 5). Jeigu studentas iš atsiskaitymo semestro metu gauna mažiau negu 5, jis gali semestro metu iki egzamino perrašyti atsiskaitymą ne daugiau kaip 2 kartus. Tokiu atveju galutinis atsiskaitymo įvertinimas yra visų atsiskaitymų vidurkis, bet jeigu bent vienas įvertinimas yra teigiamas, tai ne mažiau kaip 5. *dėstytojas, siekdamas įsitikinti, kad darant užduotį kritiškai įvertinti šaltiniai, DI generuotas tekstas patikrintas, turi teisę užduoti pasitikslinamųjų klausimų ir, esant reikalui, keisti ar anuliuoti jo įvertinimą			

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
1. Lane, M., Tregidga, H., Unerman, J.	2022	Sustainability Accounting and Accountability		NY: Routledge
2. Bebbington, C.L.	2021	Handbook of Environmental Accounting		Routledge
3. Donleavy, G., Noronha, C.	2022	Comparative CSR and Sustainability		Routledge
4. Rudžionienė, K.	2012	Finansinės apskaitos teorijos		VU leidykla www.knygynas.vu.lt
		European Sustainability Reporting Standards (ESRS)		https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32023R2772
		IFRS Sustainability Disclosure standards		https://www.ifrs.org/issued-standards/ifrs-sustainability-standards-navigator/
		GRI standards		Globalreporting.org
Papildoma literatūra				
Nguyen, P.G., Tran, N. B. H., & Hoang, T. T.	2022	Sustainable Accounting Model in Enterprises: Factors affecting the application of sustainable accounting		
Markovic, S.,	2021	Handbook of Sustainability-Driven		Edward Elgar Publishing

Sancha, C., & Lindgreen, A. (Eds.)		Business Strategies in Practice		
Žaptorius, J.	2017	Tvarumo apskaita ir valdymo kontrolės sistema		VGTU leidykla
Dagilienė, L.	2014	Socialinė apskaita: teorinė argumentacija ir vertinimas		Kaunas: Technologija